

PRIJATELJSKO OZRAČJE NA BALKANU

Romunska bo deloma vstregla bolgarskim zahtevam

BUKAREŠTA, Romunska, 6. februarja. — Kot pravi neko poročilo iz Beograda, bo imela konferenca balkanske zveze za posledico, da bo sklenjena črnomorska pogodba, čije namen bo vstaviti rusko prodiranje v balkanske države.

Za pogodbo je potrebno pridobiti Bolgarsko

Prvi korak do take pogodbe bo zblizanje med Romunsko in Bolgarsko in v tej smeri posebno deluje turški vnanji minister Šukru Saracoglu. Edina ovira za zblizanje med Romunsko in Bolgarsko so bolgarske zahteve po Dobrudži.

Italija in Nemčija, ste naklonjeni zvezi

Italija bi bila zelo zadovoljna, ako bi prišlo do prijateljskih odnošajev med Romunsko in Bolgarsko, ker bi bil s tem postavljen zid proti Rusiji. Nemčija pa taki zvezi toliko časa ne bi nasprotovala, dokler niso prizadeti njeni gospodarski interesi.

Četudi je slišati v javnosti o nekaterih teritorialnih koncesijah, ki jih bo Romunska dovolila Bolgarski, je vendar bolj gotovo, da bo Romunska dala Bolgarski samo obsežne gospodarske koncesije.

Program balkanske zveze

BEOGRAD, Jugoslavija, 6. februarja. — Uradno poročilo, ki je bilo izdano ob zaključku konference balkanske antante, navaja naslednje poglavitne točke:

1. Skupni interes za vzdrževanje miru, reda in varnosti v jugovzhodni Evropi.
2. Sklep zasledovati odločno politiko za vzdrževanje svojega stališča, da je ta del Evrope obvarovan pred strahotami vojne.
3. Trden sklep ostati združeni v okviru antante, ki zasleduje samo svoje cilje in ni obrnjena proti nikomur in trden sklep stati skupno na straži, da je vsaki članici pridržana pravica neodvisnosti in narodne nedotakljivosti.
4. Iskrena želja vzdržati in gojiti prijateljske odnose s sosednimi državami v spravljenem duhu medsebojnega razumevanja in mirnega sodelovanja.
5. Potreba ojačiti in izpopolniti gospodarske vezi in prometne zveze med balkanskimi državami.
6. Podaljšanje balkanske pogodbe za 7 let, pričnši z 9. februarjem, 1941, ko poteče dosedanja pogodba.
7. Sklep ostati med seboj v tesnem stiku.

MUSSOLINI ŽELI EDNISTVO NA BALKANU

RIM, Italija, 6. februarja. — Italijanska vlada je objavila uradno izjavo, ki pravi, da se bo Mussolini zdržal vsakega deloavnja z ozirom na balkanski varnostni blok toliko časa, dokler države balkanske zveze svojih izraženih namenov ne uresničijo.

Po zatrdilu poluradnega lista "Informazioni del Giorno," ki je objavil to izjavo, mora balkanska antanta svoje uradno poročilo o konferenci najprej izpremeniti v dejanje, zlasti kar se tiče izražene želje, da zavladajo prijateljski odnošaji med vsemi balkanskimi državami.

Bolgarska se mora pobotati z Madžarsko in Romunsko

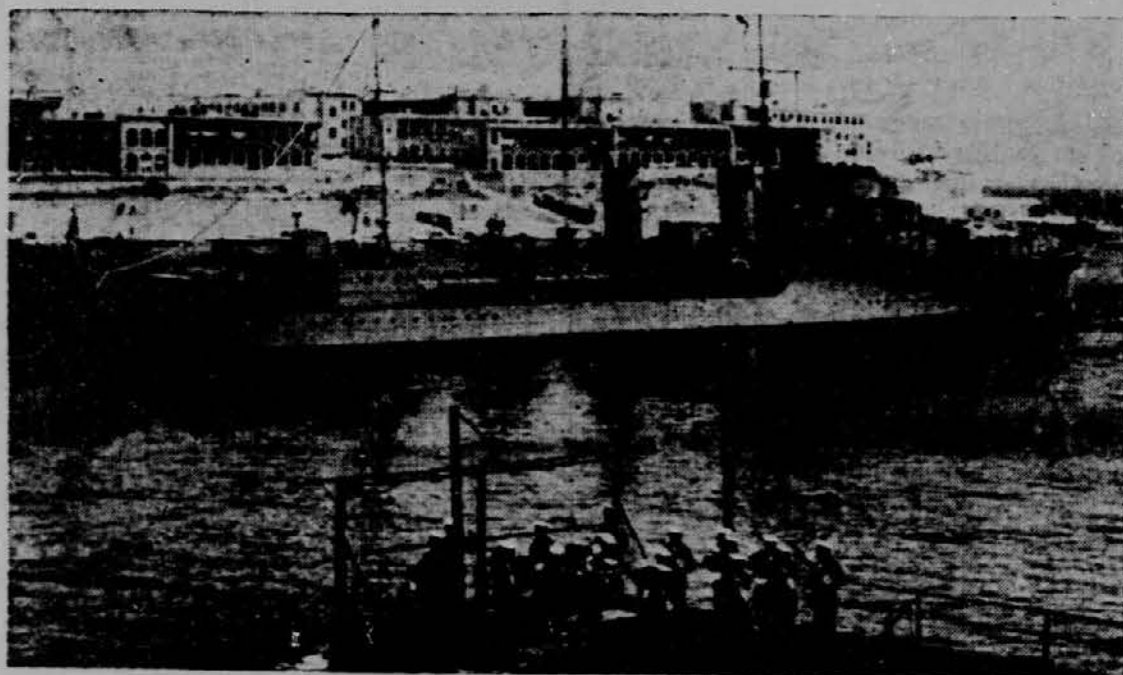
Mussolini posebno deluje na to, da bi se države antante — Jugoslavija, Romunska, Grška in Turčija — sprijaznile z Madžarsko in Bolgarsko, zlasti pa da je na kak način vstreženo bolgarskim teritorialnim zahtevam, da bo balkanska zveza tem močnejša, da se bo mogla postaviti proti prodiranju Rusije na Balkan.

SARACOGLU PRI BOLGARSKIM KRALJU

BEOGRAD, Jugoslavija, 6. feb. — Kralj Boris je povabil turškega vnanjega ministra Šukru Saracogla na razgovor, tokom katerega bosta razpravljala o balkanskih vprašanjih. Kralj Boris je osebo povabil Saracogla ter je telefoniral v turško poslaštvo v Beogradu.

Po razgovoru s kraljem Borisom bo imel Saracoglu daljši razgovor s ministrskim predsednikom Kioseivanovom.

ANGLEŠKI RUŠILEC SE JE POTOPIL

Angleški rušilec "Grenville" je na patrolni službi v Severnem morju zadel ob mino, ali pa ga je torpedirala ne miška podmornica, ter se je potopil.

W. Green se znaša nad komunisti

Predsednik Ameriške delavske federacije pravi, da predstavlja komunizem največjo nevarnost za ameriško delavstvo.

MIAMI, Fla., 4. feb. — Na posvetovanje izvršilnega odbora Ameriške delavske federacije je bilo rečeno, da so komunisti namenoma škodovali strokovno-unijskemu gibanju v tej deželi in da Delavska federacija zavrača vsako zvezo s komunističnimi agenti.

Predsednik Federacije Wm. Green, je imenoval naslednje unije, ki jih komunisti kontrolirajo oziroma izvajajo nanjo vpliv: Longshoremen's Union na Pacifični obali; Five Workers; State, County and Municipal Workers Union; United Office and Professional Workers; United Automobile Workers of America; National Maritime Union; United Electrical, Radio and Machine Workers; American Newspaper Guild.

V razpravi glede vojne je izvršilni odbor označil Rusijo in Nemčijo kot imperijalistični evropski državi, Hitlerja in Stalina pa kot sovražnika človeštva.

Izvršilni odbor je pojasnil svoje politično stališče, ki se glasi:

— Mi zahtevamo, naj ohranijo Združene države najstrožjo nevtralnost in naj se pod nobenim pogojem ne vmešajo v evropsko vojno, mi najodločneje obsojamo sovjetski in nacijski imperijalizem; naša vlada naj stori vse, kar more, da pomaga Finem v njihovem boju proti sovjetom, pri tem pa seveda ne sme ogroziti ameriške nevtralnosti; odločno zavračamo vse poskuse, čijih svrha je sovjetizirati ameriško delavstvo;

Ameriška delavska federacija je od prvega pričetka odločno in brezobzirno obsojala načela fašizma, komunizma in nacijzma. V času, ko so takozvani naprednjaki smatrali za svojo dolžnost simpatizirati s sovjetsko Rusijo, je Ameriška delavska federacija zastopala stališče, da sta komunizem in nacijzem le drugačno ime za to-

talitarizem. Oba nazora smo označili kot sovražna miru in demokraciji.

Nihče nas ne more prepričati, da komunizem in nacijzem nista sovražnika miru in demokraciji.

Stalin je svoječasno nastopal kot sovražnik demokracije, dočim je Hitler govoril, da nasprotuje komunizmu. Ko se

jima je zdelo, da je napočil ugoden trenutek, sta se sovjetska Rusija in nazijska Nemčija pokazali v pravi luči. Najprej sta Poljsko razdelili med seboj, zdaj pa skuša Rusija še Finsko za-uznjati.

Z ozirom na vse to je naravnost nepojmljivo, kako bi mogel kakšen ameriški državljani simpatizirati z nazori in politiko nacijev in komunistov. To je naše politično stališče, od katerega ne odstopamo niti za las.

Poderžaj na Ellis Isl.

Ivan Poderžaj, ki je zaradi dvoženstva prebil pet let v kaznilnici v Auburn, N. Y., je večeraj v spremstvu naselniških uradnikov dospel na Ellis Island ter bo v soboto s parnikom Washington deportiran v Jugoslavijo.

Časnikarskim poročevalcem je rekel, da se bo zopet poročil s svojo prvo ženo Margueritte Ferrandovo, ker njegova prva poroka z njo v Jugoslaviji ni veljavna.

Glede odvetnice Agnese Tufversonove, ki je leta 1934, dva tedna po poroki s Poderžajem, brez vsakega sledu izginila, je Poderžaj rekel, da še vedno živi in da se skriva. Rekel je, da je v kaznilnici v Auburnu pogosto slišal o njej.

"Včasih sem dobil od nje poročilo v oglaših v listih," je rekel, "včasih po ovetlicah. Zadržal pa sem slišal o njej pred sedmimi meseci. Policija bi jo lahko našla, toda noče za to izdajati denarja. Nekega dne mi bodo še drago plačali, da jo zopet pripeljem v življenje."

Miss Tufversonovo pripeljem v 60 dneh, ako mi vaša vlada zajamči, da ne bova ne ona ne jaz sodnijsko preganjana. Nekateri jo silijo, da ostane skrita."

Na pripombo, da je ameriška javnost mnenja, da je Tufversonovo umoril in se polastil njenih \$25,000, je Poderžaj odgovoril:

"Smejati sem se moral, ko so me obdolžili, da sem jo umoril. Govoril sem z njo dan prej, predno sem bil aretiran. Pa še vedno so trdili, da je bila mrtva že šest mesecev."

Glede velikega zaboja, ki ga je Poderžaj imel v svoji kabinici, ko se je peljal v Evropo in v katerem je imel po mnenju policije spravljeno razkosano tuplo Tufversonove, je rekel, da je imel v njem spravljene patente in načrte svojih iznajdb.

Poderžaj trdi, da je Tufversonovo videl po svoji poroki na Dunaju.

Delavski trg zelo nepovoljen

WPA bo imela vsak mesec na razpolago približno dva milijona dolarjev. — Industrije ne potrebujejo novih delavcev.

WASHINGTON, D. C., 4. feb. — Col. F. C. Harrington, vodja Works Project Administration, je rekel: — Še nikdar v zgodovini dežele ni bila industrijalna delavnost v takem razmahu kot je sedaj. Navzlic temu se je pa nezaposlenost le malenkostno zmanjšala.

V tekočem fiskalnem letu (od 1. julija 1939 do 30. junija 1940) ima WPA vsak mesec na razpolago povprečno dva milijona dolarjev. Prejšnja leta jih je imela četrta milijona več.

Svojo izjavo je podal Harrington na polagi temeljitih študij razmer po vsej deželi.

Posebno je jopozarjal javnost na mesec december, ko je dosegla industrijalna delavnost rekord, dočim se je nezaposlenost le neznatno zmanjšala.

Posegno so zanimive naslednje ugotovitve:

Izza leta 1929 se je število delavcev povečalo za šest milijonov;

število oseb, ki so dobili delo zaradi skrajšanja delovnega časa, je dosti manjše od števila oseb, ki so jim moderni stroji odvzeli zaslužek;

vsled povečane industrijalne aktivnosti so tisti, ki so prej le po nekaj ur delali, sedaj stalno zaposleni. Novih delavcev potemtakem ni bilo treba najemati.

Od novembra do decembra se je število nezaposlenih povečalo za 93,000 ter znaša sedaj 8,428,000. To je dognal Narodni industrijalni konferenčni urad.

Meseca decembra 1938 je bilo v deželi 9,304,000 nezaposlenih.

Murphy nastopil urad

Najvišje sodišče se bo bavilo z zelo važnimi zadevami. — Murphy bo začel takoj po zaprisegi uradovati.

WASHINGTON, D. C., 5. februarja. — Danes bo nastopil svojo službo sodnik Frank Murphy, ki ga je imenoval predsednik Roosevelt za člana najvišjega sodišča. V najvišjem sodišču je sedaj že pet sodnikov, imenovanih od predsednika Roosevelta. Prvi iz za 29. maja bo danes najvišje sodišče polnoštevilno.

Prejšnja leta je predsednika Roosevelta najvišje sodišče zelo razočaralo. Na njegov predlog je bila naprimer ustanovljena NRA, čije svrha je bila zajamčiti ameriškim delavcem da bi zaslužili že vsaj po štirinajst dolarjev na teden.

NRA je nekaj časa uspešno poslovala. Nekega dne se je pa neki prodajalec v Brooklynu, N. Y., pritožil, da mu dela nova postava krivico. Mogočni kapitalistični interesi so se zavzeli zanj, in pritožba je romala od sodišča do sodišča ter slednjic dospela pred najvišji sodni tribunal. Večina sodnikov v najvišjem sodišču je tožitelju ugodila, in konec je bilo NRA.

Predsednik je nato predla-

gal, naj ima sodišče namesto devetih, petnajst članov. Vsak član najvišjega sodišča, ki doseže gotovo starost, naj bi dobil "pomočnika" in glasovi teh "pomočnikov" naj bi bili enajnekopravni. Toda s tem predlogom je Roosevelt pogorel.

Kmalu pa ni bilo treba več reform. Nekaj članov najvišjega sodišča je umrlo, nekateri so pa stopili v pokoj. Na njihova mesta je imenoval predsednik svoje ljudi ter si tako zajamčil večino.

Frank Murphy je bil svoječasno governor države Michigan, nato je bil pa nekaj časa generalni pravdnik, 16. januarja je senat brez posebne opozicije potrdil njegovo imenovanje za člana najvišjega sodišča. Danes ga bo zaprisegel klerk Charles E. Copley, nakar bo takoj nastopil službo. Kot član najvišjega sodišča bo imel dvajset tisoč dolarjev na leto.

Najvišje sodišče se bo moralo razsoditi, če so nekatere določbe Delavskega urada v soglasju s ustavo ali ne.

PILOTKE V ANGLEŠKI ZRAČNI SILI

Angležinje, ki so se izučile voditi aeroplan, gredo čez letališče, nakar so prejele vojaške nagloge.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIA PUBLISHING COMPANY
(Incorporated in U.S.A.)

Frank Sakon, President J. Lapsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
616 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

47th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto valja list na Ameriko	Za New York na celo leto	\$1.00
in Kanado	Za pol leta	\$0.50
Za pol leta	Za tiskovno na celo leto	\$1.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$0.50

Subscription Yearly \$4.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ U PRAZENIKOV

"GLAS NARODA", 616 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 5-1543

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

"LJENIN O FINSKI"

V časopisu "Iskra" je pisal dne 20. novembra 1901 Ljennin o ruskem zatiranju Fincev:

Mi Rusi se moramo zavedati sramote, ki pada na nas. Še vedno smo taki sužnji, da se nas poslužujejo za zastraževanje drugih narodov. Še vedno se nismo otresli vlade, ki vsakega stremjenja po svobodi v Rusiji ne zatira le z rabeljsko grozoto, pač pa s pomočjo svoje vlade tudi nasilno nastopa proti tuji svobodi.

Začasa oktoberske revolucije 1917 je vzkliknil Ljennin: — Vsak ruski socialist, ki zanika Finski svobodo, je šovinist!

In tej revoluciji je dal Ljennin tudi naslednjo smerico: — Nikdar ne more biti svobodni narod, ki zatira druge narode!

V zvezi z gornjimi Ljenninovimi besedami objavljamo del poročila norveškega socialističnega pisatelja Gjesdala, ki poroča kot finski poročevalec listu "Arbeiderbladet" iz Helsinški naslednje:

— Z besedami ni mogoče opisati strahot, ki so se te dni odigrale v Helsinkih in v južnem delu Finske, ko so z neba, zatemenelega od sovjetskoruskih bombnikov padali na zemljo šrapneli in so krogle iz letalskih strojne kosile bežeče ženske in otroke, bežeče iz svojih bivališč v finko divjino. Z lastnimi očmi sem videl raznesarjena trupla žensk in otrok, katera so, do nespoznanja nakažena, nosili iz porušenih hiš in s cest v mrtvašnice. Videli sem začrnele stene od bomb porušeni hiš, kot ji je bilo videti — v Madridu in v Barceloni. Videli sem molčeče množice beguncev, s svojo bomo imovino v rokah, bežeče v nočno temo, hoteli se zaščititi pred sovražnikom, ki ne pozna usmiljenja.

BALKANSKA KONFERENCA

V Beogradu se je sestala konferenca Balkanske zveze, pa se je takoj izkazalo, da zaradi prevelikih notranjih nasprotij ne bo imela posebnega uspeha.

Še pred nekaj tedni je bil sklicovalni odbor zatrdno uverjen, da bosta poslali Madžarska in Bolgarska svoje zastopnike, medtem se je pa že Nemčija poslužila svojega vpliva ter prepričala navzočnost delegatov iz Budimpešte in Sofije.

To seveda pomeni, da bosta ti dve državi kmalu na strani Nemčije in Rusije ter da jima bo v kratkem sledila tudi Romunska.

V isto smer se bo nagibala tudi Jugoslavija, ki ima z Italijo gospodarsko in politično pogodbo, vsled česar bosta naklonjeni zavezništvu edine Turčije in Grške.

Prejšnjo soboto je dospelo iz Londona neoficijsko poročilo, da je Anglija preklinala vsa dovoljenja za eksport blaga na Romunsko.

Z drugimi besedami rečeno, zavezniški že začenjajo sovravnosti — zaenkrat samo na gospodarskem polju — proti Romunski.

Posledice si lahko vsakdo predstavlja.

NAROČNIKOM "GLAS NARODA" ...

Naročnikom se zahvalimo, ker so se odzvali na naš poziv in poravnali po možnosti naročnino na list za leto 1939. So še nekateri, ki so zaostali na naročnini, in upamo, da bodo v kratkem v celoti ali vsaj deloma poravnali. — Še enkrat hvala za Vaše sodelovanje, ker samo na ta način nam je mogoče obdržati list na višku. — Uprava.

POSTA TUDI "VIA AIR MAIL" v Jugoslavijo

Pristojna za zračno pošto v Evropo je 30 centov onca. Letala odletajo vedno povprečno po dvakrat tedensko. Označite pisma: "Via Transatlantic Air Mail."

Iz Slovenije

NAJSTAREJŠI SLOVENSKI GASILEC UMRE

Slovenjgoričani se lahko ponosajo, da so imeli v svojem krogu v osebi 84-letnega posestnika Antona Muhiča, ki je umrl pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, najstarejšega slovenskega gasileca. 65 let je sodeloval v gasilstvu. Pokojnik je bil znan po vseh Slovenskih goricah kot požrtvovalen gasilec in vzoren tovariš. Pomagal je pri 60 požarih. Ponesrečil se ni nikdar. Prav rad je pripovedoval o sedemkratnem požaru pri gostilničarju v Radenovi. Za svoje zasluge na gasilskem polju je bil odlikovan z redom sv. Save 3. stopnje.

VAS, KI JE NANJO POZABIL VES SVET

Iz Drage pri Čabru poročajo 2. jan.: — Na tem koncu slovenske zemlje smo pa res pozabljeni od vsega sveta. Naj se zgodi pri nas kaj veselega ali kaj žalostnega, nikoli nič ne pride med ljudi. Da bi se nas kdo v listih spomnil, nam še na misel ne pride. Pa naj danes povemo nekaj žalostnih zgodov, zraven pa upajmo, da nam bo sreča v novem letu vsaj za spoznanje bolj naklonjena.

Toča, ki nas je bila obiskala v juniju, nam je prizadejala škodo, da si še dolgo ne bomo opomogli. Pohila nam je prav vse, žito na polju in sadje, še opeka na steni in šipe v oknih so pokale od njenih zrn. Bila je tako debela, da niti najstarejši ljudje z vasi ne pomnijo podobne. Podpora smo dobili od nikoder — Ljubljana je daleč. Zagreb na tudi skoraj ne ve za nas. Bilo je tako hudo, da mnogi kmetje jeni ni semena niso imeli za ozimino.

Kako zapuščeni in zavrženi smo, pa najboljši zgovorno pričča žalostna smrt našega župana Antona Knava, ki je bil v obžalovanja vrednih okoliščinah nedavno izvršil samomor. Doma je imel nekakšne razprtije, razumevanja ni bilo v hiši. V mraku je prišel domov in sezul čevlje, da se odpravi spat, pa se je nekaj sprl z ženo. Razburjen je planil v kuhinjo, pobral sekuro in ženo

STRAŠEN ROPARSKI UMOR

Iz Laškega poročajo 2. jan. Ko so ljudje v nedeljo zjutraj šli iz Malice k maši v Laško, so našli v globoko zarezanem kolovozu na poti ki vodi iz Laškega na Šmohor, nekaj sto korakov nad kapelo, kjer se nakačena klanec, truplo mladega moškega. V mrtvem so prepoznali 17-letnega Ivana Senica, posestnikovega brata in delavca v tekstilni tvornici v Laškem. Truplo je ležalo v krvi. Vest se je hitro raznesla po Laškem in takoj so odhiteli orožniki na kraj sam, kjer so ugotovili da je bil Senica ustreljen v hrbet, da je imel prerezano grlo v širini 10 cm in razen tega več vohodljajev z nožem v prsa. Orožniki

NAJ SE OGLASI

PETER MESTEK, farmer, ki je nekdanji živel v DE RUJTER, Madison County, država New York. Pri nas ima pisno svojega nečaka Franceta Medena iz Ljubljane. — Glas Naroda, 216 W. 18th St., New York, N. Y. 3x

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.40
200 Dinar.	— — —	\$ 4.60
300 Dinar.	— — —	\$ 6.70
500 Dinar.	— — —	\$10.50
1000 Dinar.	— — —	\$20.50
2000 Dinar.	— — —	\$41.00

ZARADI KAZNE V EVROPI so bile naše stvari za denarno pošiljavo v Jugoslavijo začelo prekinjati. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vstopiti in denar varno pošiljati. Vendar je bila naša povikana cena, ker se stranki za pošiljanje po tem postu mnogo višje.

Opozarjamo tudi, da so sem in tam morda kakšni pošiljatelji zaradi evropskih razmer zamislili.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CASH ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: : POTNIŠKI ODDELEK : ::
216 West 18th Street, New York

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Cerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenie Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

so šli nemudoma na delo in kmalu poizvedeli, da je bil umorjeni v soboto popoldne v družbi svojega tovariša in prijatelja iz tekstilne tvornice Fajfarja Antona, s katerim sta bila skupaj v nekaterih gostilnah na Laškem. Šli so iskati Fajfarja na njegov dom v Leskovci nad Teverami pri Laškem, in ga našli doma. Pri preiskovanju obleke so opazili na hlačah sveže krvave madeže, o katerih pa je Fajfar rekel, da jih je dobil od majhne rane na prstu. Fajfar je priznal, da je bil v družbi z umorjenim, rekel pa je, da sta se že na mostu v Laškem ločila in šla vsak svojo stran.

Sodišče si je ogledalo kraj zločina in prišlo do istih ugotovitev kakor orožniki. Kmalu je začel Fajfar počasi priznavati ter je naposled povedal, da mu je umorjeni posedel v Laškem 200 din, ki jih je potreboval za plačilo nove harmonike. Pozneje ga je spremljal proti Mulenci, kjer sta šla drug za drugim. Fajfar je imel v rokavi revolver, ki se mu je po nesreči sprožil in zadela Senico v hrbet. Senica da se je takoj zgrudil ter začel prositi Fajfarja, naj ga, ker je smrtno ranjen, popolnoma umori, da se ne bo mučil. Nato mu je, kakor je morilec sam izpovedal, prerezal grlo in ko še ni bil mrtev, ga je zabodel večkrat v prsa.

To je bilo prvo priznanje, kateremu je pa hitro sledilo nadaljnje. Fajfar je priznal, da je v roparskem namenu ustrelil svojega prijatelja od zadaj v hrbet, nato mu je, ker še ni bil mrtev, prizadejal ostale rane, da ga Senica ne bi mogel izdati. Po storjenem zločinu mu je izpraznil žep ter si prilastil nekaj nad 200 din gotovine, ki jo je imel Senica pri sebi, ker sta oba tega dne imela plačilo.

POŠTO V STARO DOMOVINO

V soboto, dne 10. februarja odplujeta parnika: Washington (United States Lines) v Genovo, in Saturnia (Italian Line) v Trst. Na kovrti označite: per S. S. Washington oz. per S. S. Saturnia. Da pravčasno pisma pridejo na pomol za parnika, morajo biti oddani v New Yorku in bližini do petka zvečer na pošti.

V bolj oddaljenih krajih: Pennsylvania, Ohio, Illinois in centralne države, do četrtka popoldne; Daljni zapad pa 3 oz. 4 dni poprej.

PREVEČ PŠENICE V AVSTRALIJI.

(Dočim se je po svetu marsikje silno podražila pšenica zaradi vojne, imajo sedaj v Avstraliji silne skrbi, ker je bila letina preveč dobra. Lani so pridelali v Avstraliji okrog 179,000,000 bušlov pšenice, za 10,000,000 več, kakor je bil povprečni pridelok v zadnjih 10 letih, ali 26,000,000 bušljev več kakor prejšnje leto. Avstralija sama porabi na leto le okrog 55,000,000 bušljev pšenice, zato je imela sedaj okrog 120,000,000 bušljev za izvoz.

Nedavno je bila določena cena za avstralsko pšenico v avstralskih pristaniščih na 3 šilinge in 1 penny. Anglija porabi večino avstralskega pridelka pšenice, vendar je to v zvezi z velikimi transportnimi težavami, zlasti sedaj ko nimata dovolj ladij za ta namen in ko je prevoz otežkočen zaradi vojne. Po zanesljivih virih bo Avstralija prisiljena prodati svojo pšenico tudi z izgubo, če bo vojna trajala dalje časa. Avstralija lahko proda pšenico v Orientu, vendar ne po primernih cenah.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Peter Zgaga

NAHOD

Nahod je jako neprijeten. Ne bom rekel, da je bolezen, pač pa zelo neprijetna zadeva. Pojavlja se v vseh letnih časih in nikomur ne prizaneša, najgostejši so pa pojavi nahoda pozimi in spomladi. Jaz, dasi se že več mesecev nisem ganil iz hiše, ga imam vsakih štirinajst dni, in je takorekoč sličen kolektorju ali kakšnemu drugemu neljubemu obiskovalcu. Razlika je le ta, da ima obiskovalec navado potrkati, dočim se nahod pojavi brez vsake posebne napovedi. Kilneš, pa ga imaš.

Kaj povzroči nahod? Dosti učenih knjig sem že prečital o vzrokih in nastanku nahoda, dosti ljudskih govorov sem slišal, pa pri najboljši volji ne morem točno odgovoriti na to vprašanje. Nekateri pravijo, da ga povzroča prepih, po zatrdilu drugih mu je vzrok premrzla pijača, nekateri pa navajajo za vzrok spremembo vremena, jed, jezo, dihanje skozi usta in pomanjkanje gibanja v prosti naravi.

Naj bo karkoli že, eno je gotovo, namreč, da je nahod jako neroden. Moderna zdravniška znanost je dognala, da traja nahod štiri dni.

To pa že ni res, — me bo zavrnil ta ali oni. — Štiri dni bi se že dalo prestati, toda jaz sem že celo zimo nahoden.

Le počasi, prijatelj. Štiri dni traja, nič več in nič manj, toda nahod je kakor zajka, s to razliko, da že po štirih dneh mladega skoči. Tista nerodnost, s katero imaš peti dan opravka, je že mladice, ki po svojih vnušnjih znakih in posledicah prav nič ne zaostaja za svojim roditeljem.

Nahoden človek je usmiljenja vreden. Slederni se mu skuša izogniti in se zaščititi pred njim. Nahoden človek namreč širi bacile. Če slučajno nima roba pri sebi, jih širi v obliki plohe in povodnji, pred katero je rešitev skoro nemogoče.

Pa tudi v drugih ozirih je vreden usmiljenja in pomilovanja. Nos mu nabrekne, da je bolj vipavski brenti kot pa krščanskemu nosu podoben. Iz oči mu lijejo solze, kot da mu je umrla bogata teta in zapustila vse svoje ogromno premoženje v dobrodelne namene. Teka nima nobenega, in kako tudi, ker ima skvarjen okus. Najboljša pijača se mu zagabi, kajti zdi se mu, da žganje po petroleju zaudaja, vino pa po gnojnici diši. O jedi ne ve, če je slana ali neslana, sladka ali grenka, in naj klobaso še tako vztrajno žveče, blaženega okusa po česnju ne bo prizvedil iz nje, kar je za našega človeka katastrofalnega pomena.

Nahoda ne kaže preganjati, dasi priporočajo proti njemu nešteto zdravil.

Najboljša je prisadna repa, toda tega našega koristnega in preizkušenega sredstva naša moderna doba več ne pozna; dobri so krompirjevi obkladki na čelo, na nleku kuhana preslica ter močno žganje z lipovim čajem.

Lekarne imajo naproday tristoletnajst zdravil proti nahodu, pomagalo bo pa šele tristoletnajsto, ki pa slučajno še ni iznajdeno.

Ce neseš nahod k navadnemu zdravniku, ti ga bo ocenil na dva dolarja, vzeti ga pa ne bo hotel od tebe, dočim ti ga bo specialist za pet ali deset dolarjev velikodušno prepuštil in ti bo rekel, da mu ga pridli po treh ali štirih dneh zopet pokazat.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:
2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kratka Dnevna Zgodba

ARCHIBALD J. CRONIN:

IZ KNJIGE "IZ CITADEL"

Ko je prišel Andrej k Bryn-gowerovim — bila je še skoraj polnoč — je opazil pred hišo Jožefa Morgana; stopal je med zaprto ordinacijo in hišnim vhodom. Ko ga je zagledal, se mu je na njegovem obrazu prikazal izraz olajšanja. "Veseli me, da že prihajate, gospod doktor. Že celo uro hodim tu. K moji ženi morate — prišlo je nekoliko prej, kakor smo mislili."

"Andrej je bil ves zatopljen v lastne misli, se je iztreznil. Prosil je Morgana, naj malo počaka, — šel je v hišo po kovčeg in že sta korakala proti Blainovski terasi. Noč je bila hladna, globoka in tajinstvena. Molče sta prišla pred vrata hiše št. 12. Jožef se je ustavil."

"Jaz ne bom šel notri" njegov glas je izdal nemir. "Vem, da boste dobro opravili."

"Po ozkih stopnicah je prišel Andrej v majhno, čisto, a zelo skromno opremljeno spalnico, ki jo je razsvetljevala petrolejka. Pri pacientki je bila njena mati — gospa Morganova, sloka, o-ivela sedemdesetletna žena ter debela, postarna babica. Sledili sta slehernemu Andrejevemu gibu in nista spustili oči z njegovega obraza."

"Skuham vam čaj, gospod doktor," je izpregovorila prva žena."

Andrej se je nasmehnil. Vedel je, da izkušena starka ve, da ne bo šlo brez čakanja in te je žbala, da ne bi rekel, da pride kasneje in bi zopet odšel."

"Nikar se ne bojte, mamica, ne bom vam ušel."

Šel je v kuhinjo in izpil čaj. Bil je utrujen a vedel je, da bo moral posvetiti temu slučaju svojo pozornost. Polasčala se ga je neobičajna duševna otupelost. Sklenil je ostati, dokler ne bo vse končano."

Čez dobro uro je šel znova gori in pogledal, kako proces napreduje. In spet se je vrnil v kuhinjo k ognjišču. Bilo je tiho, le ura je tikikala in v štedilniku je prasketalo oglje. Da, in še en glas je bilo slišati — topot. Morganovih korakov pred hišo. Njemu nasproti je negibno sedela v črno oblečena starka. Njene začudene živahne oči so neprestano raziskovale njegov obraz."

Andrejeve misli so bile mla-

ne in neurejene. Misli je na Bramwella, ki je globoko vdan svoji ženi, ona pa ga podlo varja, misli je na Edvarda Pagea, priklenjenega k čarovnici Blowdeni in na Dennyja, ki je ločen od svoje žene. Razum mu pa pravil, da so vsi ti zakoni žalosten fiasco... On bi pa najraje gledal na zakon kot na idilo — in, ali je sploh mogel drugače gledati, ko pa je videl pred seboj Kristinin obraz? Radost, ki ji je sijala iz oči, mu ni dala, da bi mislil drugače."

Dolgo je sedel tako in njegove misli so bile tako polne Kristine, da se je zdržnil, ko je starka, ki je še vedno sedela tam, izpregovorila:

"Suzana je rekla, da bi ji ne dajal kloroforma, če bi to škodovalo otroku. Ko pa ji je toliko do otroka — in mislim, da nam vsem," je dodala tiho."

Trudil se je, da bi se zbral. "Narkoza ne škoduje," ji je zagotovil z ljubeznivim glasom. "Ne materi in ne otroku."

Zgoraj se je zaslišalo babičino klicanje. Andrej je pogledal na uro. Kazala je pol štirihi. Vstal je in šel v spalnico."

Minila je cela ura. Bila je dolga in trda borba. Ko se je otrok porodil, so skozi razpokane oknice že prdirali prvi prameni svetlobe. Toda otrok je bil mrtev. Andrej je gledal mrtev telesce in se komaj otrelel groze. Toda vse jim je bil odpuščen. Njegov vročični obraz je postal nenkrat mizel ko led. Bil je v zadregi. Rad bi poizkusil oživeti otroka, a čutil je, da mora pomagati materi, ki je bila v obupnem stanju."

Nagonsko je podal otroka babici in se ves posvetil Suzani Morganovi, ki je onemogla ležala na boku, še vsa omamljena od etra."

Njena žila je komaj da šela; njene sile so naglo popuščale. Zlomil je grlo steklene ampule in dal porodnici pitnitrinsko injekcijo. In že je odvrget injekcijsko iglo in počel vse mogoče, da bi še vedno negibna žena prišla k zaveti. Sledilo je nekaj minut vročičnega truda, potem je videl, da jo lahko mirne duše pusti. Srce ji je bilo dovolj močno. Okrenil se je, bil je brez suknjiča na mokrlo čelo so se mu lepiji lasje."

"Kje je otrok?"

Babica mu je odgovorila s preplašeno kretnjo. Otroka je bila položila že pod posteljo. Poklenil je in grehal z rokami v premočenih papirjih. Otupil je otroka in ga privedel na svetlo. Popolnoma razvit fantek. Negibno telesce je bilo mehko in belo kakor boj. Naglo prerezana popkovina je bila pobesena kakor polomljen peceelj. Koža je bila gladka in voljna in je imela krasno tkivo. Glavica na drobnem vratu je omahnula. Udje so bili kakor brez kosti."

Andrej je še vedno klical in neodločno in mračno gledal otroka. Belina je pričala samo o enem: asphyxia palida. Bečno je pričel listati po svojih nečloveško napetih možganih. Iste ima zabeležen primer, ki ga je bil nekoč videl v bolnici. In že je bil na nogah."

"Prine site vročo in mrzlo vodo," je zaklical "In umivalnike. Hitro!"

Popadel je odejo, položil na njo otroka in pričel po znani metodi z oživljenjem. Prinesli so mu umivalnike, vrč in velik železen lonec. Prepaden je vtil v en umivalnik mrzlo vodo, v drugega pa tako vrolo,

kolikor so njegove roke le mogle prenesti. Polagal je otroka zdaj v mrzlo vodo in takoj nato v vročo, iz katere se je kar kadilo."

(Preteklo je četr uro. Andreju se je cedil pot v oči, da ni mogel gledati. Iz enega roka kava, ki mu je bil zlezal nazdol, je kapala voda. Pa kaj je pomagal ves njegov trud, ko pa celo otrokovo telesce ni bilo enkrat zadihalo."

Trazil ga je brezupen občutek poraza. Neprestano je čutil na sobi strmeči pogled babice. Starka, ki je stala ves čas v ozadju, se je naslanjala na zid in si tiščala roko na grlo. Niti besedice ni izpregovorila, a njene oči so ga prežigale. Niti za hip ni Andreji pozabil, da njeno hrepenenje po vnuku ni nič manjše od hčerinega hrepenenja po otroku. A vse se je nevdržno podiralo — vse je bilo zaman."

Na mokrih tleh je vladalo pravo opustošenje. Andrej se je z nogo zapletal v premočeno brisačo in otrok mu je malone padel iz rok. Zalaj je bil moker in spolzek kakor nezna- na bela riba."

"Toda za Boga, gospod doktor," se je zaomerila babica, "saj se je že mrtvo rodilo."

Andrej je sploh ni opazil. Čepav se je po polurnem trudu čutil poraženega, in ni že nič več upal, je vendarle

(Nadaljevanje na 4. str.)

Sto let umetnih draguljev

Če so si alkimisti prizadevali izpremeniti običajne kovine v zlato, je obračala pozor nost kemikov novejšega časa naše možnost izdelovati umetne dragulje. Nekatere izmed njih se je posrečilo izdelati razmeroma hitro in lahko. Umetne ametiste, citrine, granate, hiacinte, hrizolite smaragde, akvamarine, hrizoberle in spinele so izdelali že leta 1839 kemiki Gaudin, Ebelmen, Danubree in drugi. Toda to niso tako redki dragulji kakor rubin in safir in kralj vseh draguljev — diamant."

Izdelovanja umetnih rubinov in safirov se je lotil uspešno prvič Gaudin leta 1839, torej pred dobrimi 100 leti. Kemičnim putem je dobil kroglico rubina in sicer različne barve od rdečkaste do temno škrlatne. Tudi trdota in druge lastnosti so odgovarjale naravnemu rubinu. Toda to ni bil kristal, temveč neznaatna kroglica in povrhu še slabo prozorna. Da bi bil dobil kristal rubina, je uporabil poznije druge kemikalije. Toda tako izdelani kristalčki rubina so bili tako neznaatni in izdelovanje tako naporno in drago, da ta uspeh ni imel praktičnega pomena. Gaudin, Senarmont, Danubree, St. Claire, in Carron so sicer tako dokazali, da se da umetno izdelovati rubin. Toda gnotnega dobička od svojega dela niso imeli."

Srečnejši je bil kemik Frey, ki je delal istočasno poskuse z lastnikom steklarne Felion. Za temelino nov mu je služila glina. Zmešal je v enakih količinah čisto glino z minijem in žgal to zmes v stek-

larski peči v posodah iz ognjavarne mine dva do tri tedne, tako da je bila zmes ves ta čas tekoča. Končno se je jela glina iz zmesi izločati v kristalčkih ki so rasli. Ko je ohlajene posodice razbil, je našel v njih dve plasti: zgornjo steklenasto, spodnjo pa kristalno. V spodnji so bili krasni kristalčki rubinov. Ko so jih preizkusili, se je izkazalo, da povsem odgovarjajo naravnim."

S pomočjo raznih kemikalij ko lahko izdelovali modre kristale, safire ali pa rdeče kristale rubina. Tako izdelani umetni rubin je do najmanjšega odgovarjal naravnemu. Močno segret je izpremenil barvo v zeleno, ko se je pa o-

hladil, je dobil zopet svojo prvotno barvo. Izumitelji so nato predložili 3. jan. 1877 pariški akademiji znanosti več kilogramov tako izdelanih draguljev in svoje odkritje so dali na razpolago javnosti."

Treba je bilo izdelati še umeten diamant. kar je bila mnogo težja naloga. Sredi preteklega stoletja so jeli delati na tem polju poskuse kemiki Desprez, Saix in drugi, toda posrečilo se jim je izdelati kvečjemu nekaj robatih koščkov, ki so sicer imeli trdoto diamanta, bili so pa črni in tako so jih lahko uporabljali samo za vrtnanje skal. Proti koncu leta 1879 se je razširila vest, da se je kemiku

BOLEČINE V KITAN
NAGLO ODBRANJENE

Nikar po nepotrebnem ne prenašajte bolečin v kitah. Na tisoče ljudi je bilo nepričakovano rešenih revmatičnih bolečin, bolečin v kitah in zgibih s priprostim drgnjenjem s Pain-Expeller-jem. To nenavadno zdravilo naglo pomaga. Do sedaj je že bilo prodanih nad 17 milijonov steklenic. Kupite Pain-Expeller. Zahtevajte Pain-Expeller s sidrom na steklenici.

Matelearu iz Glasgowa res posrečilo izdelati demant. Lastniki demantnih rudnikov so se oddahnili, ko se je izkazalo, da Matelearovi kamni v resnici niso demanti. Toda že 24. febr. 1880 je predložil profesor Stokes kraljevskemu znanstvenemu društvu v Londonu rezultate poskusov mladih botstonskih kemikov Balantyna, Hannave in Hogarta, katerima se je bilo res posrečilo izdelati umeten diamant."

Pri svojih poskusih sta ta dva kemika upoštevala to, da je demant čist ogljik, čistejši od anthracita ali grafitu. Vsi poskusi raztopiti ali razkrojiti premog, da bi se mogel izkristalizirati iz njega demant, so se izjalovili. Treba je bilo porabiti tekočo spojino ogljika, ki bi se pod visokim pritiskom strčila in ko bi pritisk naglo pojenjal, bi se morda izločil iz nje demant. Tako se je posrečilo izdelati prve umetne demante. Moderna kemija je dosegla uspeh, ki se je zdel dolgo nemogoč, da je namreč izdelala ne samo manjvredne kamne, temveč tudi najdragocenejšega izmed njih. — diamant."

ISČEM GOSPODINJO
Slovenko, pošteno, dobrega srca, za hišna opravila. Katero veseli prijeten dom, naj piše na naslov: Joseph Murnick, Berwyn, Illinois. (3x) 2225 South Highland Avenue,

Poučni spisi

AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez. 279 stran. Cena \$1.10 Učna knjiga za Nemce in za one, ki so nemščine zmožni. AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Rev. J. M. Trunk. (608 strani.) Trdo vezano. Opis posameznih držav; priseljevanje Slovencev; njihova društva in druge narodne ustanove. Bogato ilustrirano. Cena \$5.00 ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavil dr. F. J. Kern. Vezano. Cena \$2.00 BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40c BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjižico — "How to become a citizen of the United States". V tej knjižki so vsa pojasnila in zakoni za naseljenj. Cena 35c. BREZPOSELNOST IN PROBLEMI SKRBEŠTVA ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35c. DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan česki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientacijski spis o denarju. Cena 80c. DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez Cena \$1.50 Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike. DO OKHIDA DO BITOLJE. 124 strani. Zanimiv topografski slikovit krajev naših stare domovine, ki so Slovincem le malo znani. Cena 70c. GOVORJEJA. Spisal R. Legvart. 143 strani. 3 slikam. Cena \$1.25 IZ TAJNOSTI PRIRODE. 33 strani. Poljuden spis o naravoslovju in avestojanstvu. Cena 50c. KOKOSJEREJA. Sestavil Valentin Rastinger. 64 strani. Cena trdovez 50 Broš 35 KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani Cena 30c.	KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV. 95 strani Cena 30c. KNJIGA O LEPEM VEDEDJU. (Urban.) Vez. Cena \$1.25 KNJIGA O DOSTOJNEM VEDEDJU. 111 str. Cena 50c. KUBIČNA RAČUNICA. Trda vez. 144 str. Navodila za izračunavanje okroglega, rezanega in tesanega lesa. Cena 75c. LJUDSKA KUJARICA. najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in dom Cena 50c MATERIJA IN ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čermelj. 8 slikam. 190 stran. Nauk o atomih, molekulah in elektronah. Poljudno pisana razprava o izločenih sodobne znanosti. Cena \$1.25 MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevec. 8 slikam. 168 strani. Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena \$1.00 NAROD, KI IZUMIRA. 101 strani. Poljuden spis najsevernejšega naroda na svetu. Slegove šege in navade. Cena 40c. NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI V PODOBI IN BESEDI. Opisal Fran Erjavec. 224 strani. Broš. Cena 40c. OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez... Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavnikarstvo ter železolitvarstvo. Cena \$2.50 ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko ves Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c. PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str... Priloga knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c. PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjižno toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti s glavnimi črami sodobne filozofije. Cena 70c.	RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani. V knjižki so opisani predhodniki in dejni utemeljitelji te svojevrstne ruske struje. Cena \$1.50 SPOMINI. (Spisal: Jože Lavtžar.) 243 strani. V tej knjižki obuja naš znan potopisec župnik Lavtžar spomine na svoja brezštevila potovanja. Cena \$1.50 SPLOŠNI PODUK, KAKO OBDELOVATI IN IZBOLJŠATI POLJE IN VRTOVE. Cena broš. Cena 50c. SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVEN. SLOVAR. 148 strani. Cena 90c. SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str. Druga polovica knjižice vsebuje nemško-slovenski slovar in kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. Cena 40c. UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 75c. UMNI KMETOVALEC. Spisal Franc Povše. Cena broš. Cena 50c. VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani. Zbirka zanimivih in kratkočasnih apretnosti; burke in šaljivi poskusi; vedeževalna tabela; punktiranje; zastavice. Cena \$1.45 VODNIKI IN PREROKI. 128 strani. Knjiga je izšla v založbi Vodnikove družbe ter vsebuje življenjske moč, ki so s svojim delom privedli slovenski narod in suženstva v svobodo. Cena 60c. ZNANSTVENA KNJIŽNICA. 78 strani. Zanimivosti iz ruske zgodovine in natančen opis vojaške republike zaporoških kosakov. Cena 50c. ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 50c. VERNE DUŠE V VICAR Spisal Prosper Merimee. 80 strani. Cena... 38 Eden najboljših spisov francoskega mojstra, vzeta iz našega kmetijskega življenja. VOLK SPOKORNIK (spisal Franc Melko; s slikami) Cena \$1.90 Trda vez.....120 ZADNJI DNEVI NESREČNEGA KRALJA 60c
---	---	--

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 West 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V ITALIJO

\$ 5.90	Lir 100
11.50	" 200
17.00	" 300
28.00	" 500
55.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE PREMENAM GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CARLO LIPPERE ZA PRISTOJNO SI

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Vaški Apostol

Spisal L. GANGHOFFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

52

Še nekdo drugi je videl Julko oditi po cesti. Peter je stal ob oknu ter se oziral v vse smeri. Malo prej je šla Elizabeta mimo okna. Kje je? Mogoče so vrata pri skednju zaprta. Šel je pogledat. Sredi temnega skednja je stala Beta, naslonjena na lojtrski voz. Obraz je imela pokrit z rokama.

"Elizabeta, kaj ti je?"
Dvignila je glavo.
"Vse sem mokra. Veš, zunaj dežuje. Nisem ti hotela nositi blata v sebo."

"Ti smeš vse, otrok. Pojdi z menoj."

Odkimala je.

"Saj si tukaj. Tukaj mi lahko poveš, kako ti je."

"Dobro, otrok. Ves dan sem čital sv. pismo. Jezusovo pridigo na gori sem štirikrat prečital." Petrov glas je zresnel. "Še nekaj sem ti hotel povedati." Če mi paragraf prepoveduje govoriti dobro besedo, mi čitanja ne morejo prepovedati. Jezusovo pridigo morajo slišati. V nji je vse. Jezus je tisočkrat bolje povedal, kot morem povedati jaz."

[Prišel jo je za roko.

"Čemu tako trepeteš?" jo je vprašal.

"O, to bo prešlo. Zdaj pa moram iti. Mati me prikaže. Danes sem zadnjič tukaj. Mene ne potrebuješ več, toda mati me potrebuje."

Tesneje se je zavrila v ruto in odšla iz skednja.

"Elizabeta! Otroci!" je jecjal Peter in iztegoval roke za njo. "Če bi le smel govoriti, bi jima v hipu pregnal vso skrb."

Težkih korakov se je vrnil v kamro.

Tresočih rok je prižgal svečo, zapahnil vrata in potegnil iz žepa močno sluhajno mošnjico. Previdno je razvil listek in čedalje ga je gledal, temveč se so postajale njegove oči.

[Pogledal je proti stropu.

"Moj ljubi Bog, ti edini! Zdaj me pa ne smeš zapustiti."

Na hodniku so se oglasile stopinje. Dekla je udarila po vratih.

"Sema, čemu se pa zaklepaš?"

Peter se je zdrnil kakor tat, ki ga zasačijo pri tatvini. Bliskovito je spravil listek v mošnjo, mošnjo pa v predal. Nato je odrinil zapah. Dekla je mirno položila krožnik na okno poleg sv. Pisma. Peter se ni dotaknil jedi. Svečo je pomaknil k knjigi, zajahal stol ter podprl glavo. Nato je začel slovovati črko za črko.

"Blagor ubogim na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo. Blagor ...

Bilo je že polnoči, pa Peter še ni prečital pridige na gori. Moral je prenehati, kajti sveča je dogorela. Zunaj je še vedno deževalo. Peter se je zleknil na posteljo.

[Naslednjega jutra je zgodaj vstal ter pomislil:

"Zdaj bo pa čes. Vedel je, da je mizar že teden dni bolan. Potemtakem mora biti za enega delavca prostora v njegovi delavnici.

[Odravnal se je k njemu. Pomočnik se mu je režal, ko ga je vprašal:

"Ali bi lahko nekaj delal pri vas? Gospodu župniku sem polomil stol in zdaj bi mu rad drugega napravil."

Pomočnik je bil zadovoljen. "Bo že vsaj dan hitreje minil," si je mislil. In še bolj je bil zadovoljen, ko mu je dal Peter pol goldinarja napitnine.

Ostanek svojega premoženja, zadnjega pol goldinarja je pa potrošil Peter za gospoda Felicijana Horadama. Stiri-deset krajerjev je dal za les, deset krajerjev pa za firnež.

Začel je žagati sekati in stružiti, da so trske letele naokrog. Med delom je opazil na polici nekaj, kar ni bilo ne stolček, ne pručica. Vse barve je imelo, iz toliko vrst lesa je bilo narejeno.

"Čigava je ta pručka?" je vprašal pomočnika.

"Miholova," je odvrnil pomočnik in pomežiknil.

"Menda ne bo pri molitvi klečal na nji?"

"Bo in ne bo za molitev," se je režal pomočnik. "Veš, to je pravzaprav čarobna past, v katero se love nočne ptice. Če kdo poklekne nanjo, in nekaj reče, pa pridejo ponočne ptice."

"Beži, beži," se mu je pomilovalno smehljalo Peter.

"Nikar tako neumno ne govori!"

"Boš že videl. Na veliko soboto zvečer jih bo par ujel. Mihol, ta zna."

Petra je minil smeh.

"Z Miholom mi pa kar mir daj! Na veliko soboto kaj takega početi? Nočne ptice loviti na veliko soboto, ko je naš Odrašenik ležal v grobu? Miholu moram enkrat prečitati pridigo na gori. Miholu pa, ja!"

Saj so ti vendar prepovedali pridigovati," je pripomnil pomočnik.

"Pridigovati, ja." Peter se vzravnaval. — "Čitati mi pa noben paragraf ni prepovedal."

Obraz mu je zardel in žile na njegovem, nekoliko sluhajšanem vratu so se napele.

"In še nekaj drugega bom prečital Miholu."

[Počasi je začel zopet stružiti.

Presenečen, skoro preplašen je opazoval pomočnik Petra, kateremu so začarale oči kakor ranjenemu medvedu, ki se zravna in dvigne šapo k udarcu.

Nato se je poglobil v delo. Tesač je, žagal in stružil, ni ne jedel in ne govoril. Pod njegovimi rokami se je slednjič izoblikovalo nekaj, kar je bilo prej pošasti nego stolu podobno.

Veliko je bilo, na treh nogah je stalo, v zrak je pa molelo četrto nogo, ki naj bi služila za naslonjček.

Vsa sosenska je prihitela skupaj celo mojster je bil vstal iz postelje in prišel pogledat. To je bil stol in pol, to je bil pravi Peter Zdzavilek med stoli. Po svojih nazven štrlečih nogah je bil sličan kameli, po svoji ogromnosti je pa imel podobo slona.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

VODITELJ ANGLEŠKE DELAVSKE STRANKE

Voditelj delavske stranke v angleški poslanski zbornici Clement Atlee si z nekaterimi drugimi poslanci ogleduje utrdbi v Franciji.

Razne vesti.

VLADAR Z NEŠTETIMI ŽENAMI.

Mnogoženstvo v muslimanskih deželah vedno bolj pojem. Mohamed, ki je bil kot dober Arabec zelo vnet za nežni spol, je dovolil svojim prvržencem, da imajo lahko štiri žene. Mohamedani naših dni pa menda niso posebno navdušeni za to velikodušnost, ker imajo svoje gospodarske razloge, da si ne privoščijo štirih žen. V Egiptu so priredili anketo, ki je pokazala, da zakonke žene moza navadno ne živijo v haremih, temveč v ločenih stanovanjih in v istem mestu kolikor mogoče oddaljeno druga od druge. Tako se preprečijo prepri, mučni prizori ljubosumnosti ali spopadi med ženami.

Enen izmed muslimanskih vladarjev, ki je imel največ žen, je Ibn Saud, kralj sand-ske Arabije. Zaradi svoje bojevitosti in odpornosti na velikem Arabskem polotoku se ga je prijel ime Napoleon pustine. Ibn Saud je izredno pobožen mož in hraber vojska. Stanuje navadno v krasnem svilenem šotoru in svojih žen niti preštetih ne more, toliko jih je imel. Pa niti on ni hotel več imeti harema. Oženil in ločil se je že nešteto-krat. Njegove zakonske zveze so trajale s koraj vedno samo nekaj mesecev ali celo samo nekaj tednov, potem je pa prišla ločitev. Te neprestane Ibn Saudove ženitve pa so imele tudi svoj politični cilj. Ibn Saudu se je posrečilo navezati sorodniške vezi z vsemi šejki, poglavarji puščavskih plemen. A za muslimana je zakonska zveza nekaj tako važnega in svetega, da so sorodniške vezi zelo trdne. Po zakonski zvezi navezane zveze med dvema rodbinama ostanejo svete in trajne. Tudi po ločitvi ostanejo sorodniške vezi nedotaknjene.

V Ameriki so uporabljali že pred prihodom Evropecev v sedanji Pennsylvaniji in Kanadi Indijanci nafto v zdravstvene svrhe. Šele okrog leta 1850 so jeli pridobivati nafto v večjem obsegu. Zlasti ko so odkrili tudi način njene destilacije.

Takrat je lvovki lekarnar Lukasiwicz neodvisno od ameriških po-kusov prvič destiliriral v Gorislavi ob vnožju Karpatov pridobljeno nafto in od tistega dne se je pričel razvoj naftne in petrolejske industrije ter kemične predelave

NAFTA, IZVOR ENERGIJE IN MEDNARODNIH SPOROV.

Splošno je znano, da je med najvažnejšimi pogonskimi sredstvi našega časa nafta. Vrelci nafte so raztreseni malone po vsem svetu, samo da niso povsod enako močni. In ker je postala nafta z nagim razvojem avtomobilskega in zračnega prometa ena najvažnejših pogonskih snovi, je razumljivo, da je posest ali vsaj vpliv na pridobivanje nafte že večkrat povzročil težke mednarodne spore ali celo oborožene spopade. In vendar so bili naravni viri nafte znani že v starem veku in deloma so jih takrat tudi že izkoriščali.

Izraz nafta je perzijskega izvora. V Perziji so že v pradednih časih politeli iz zemlje gorljivi plini in od tod izvira tudi kuč ognja. Toda najprej so pridobivali nafto na Kitajskem in sicer že leta 1000 pred Kristusom. Kitajci so že takrat vtirali globoko v zemljo in iz nje puhteče pline so uporabljali za segrevanje umetnega jezera, v katerem je izhlapevala morska voda, da so tako pridobivali sol. Tudi v galiskih Karpatih je kmečko ljudstvo že pred več sto leti pridobivalo nafto iz naravnih vrelcev ali izkopanih jam. Ljudje so uporabljali nafto za mazanje vozov, za razsvetljavo ali celo za zdravlilo pri kožnih in drugih človeških boleznih.

V Ameriki so uporabljali že pred prihodom Evropecev v sedanji Pennsylvaniji in Kanadi Indijanci nafto v zdravstvene svrhe. Šele okrog leta 1850 so jeli pridobivati nafto v večjem obsegu. Zlasti ko so odkrili tudi način njene destilacije.

Takrat je lvovki lekarnar Lukasiwicz neodvisno od ameriških po-kusov prvič destiliriral v Gorislavi ob vnožju Karpatov pridobljeno nafto in od tistega dne se je pričel razvoj naftne in petrolejske industrije ter kemične predelave

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vstvarjajo zgodovino. Svetovnih vesti pa ne morete razumno zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglavitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli te-

kom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančno-osti izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLAS NARODA", 216 West 18th St., New York. Z vsakim naročilom priloži knjigarna brezplačno 5 sloven-skih knjig, ki jih izberite iz seznama na zadnji strani lista.

knjiga, ki Vas bo

zanimala!

OPOMBA: Knjige označene z * so v platnu vezane.

GORNJO KNJIGO LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

OD ŽIVLJENJA STETA. Spisal M. J. Brema. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter prezgodaj padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika.

Cena \$1.50

OPOMBA: Knjige označene z * so v platnu vezane.

GORNJO KNJIGO LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalu iztekla.

5 KNJIG\$1 za

- Belgradski Biser (Vitoj Jelenc)
- Burka Vojaka (H. Majar)
- Cvetke (H. Majar)
- Dedeč je pravil (Julij Slapiak)
- Devica Orleanska (Ksaver Meško)
- Dve sili (Ksaver Meško)
- Duhovni boj (Lorenz Scaupoli)
- Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
- Korejska Brata, črtica iz misije-nov v Koreji (Josef Spillman)
- Mesija (Dr. Jeglič)
- Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Maron, krščanski deček z Liba-nona
- Ob 50-Letnici dr. Janeza Ev. Kreka
- Parizki Zlatar
- Patric, Povest iz irske junak-ske dobe (H. Federer)
- Paberk iz Rota (Ivan Albreht)
- Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
- Požigalec (H. Majar)
- Pravljice (H. Majar)
- Pravljice in pripovedke za mladi-dine (S. Košutnik)
- Povesti in Slike (Ksaver Meško)
- Pranski Judek (Josip Volec)
- Pregnanje Indijanskih mladi-čev (Josef Spillman)
- Revolucija na Portugalskem
- Sisto s Sesto (H. Federer)
- Spisi Kristofa Šmida
- Študent naj bo (S. Finžgar)
- Sunčniki Invalid (S. Košutnik)
- Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Vojasnik ali Poganstvo in krd (Josip Ogrinec)
- Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
- Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinsek)
- Zlatokopi (Josef Spillman)
- (Vezava nekaterih knjig je od lož-nja nekoliko izkazena.)

Ako ima kaka knjiga več zvez-kov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR! Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedi-te pri naročilu več knjig, da Vam moremo postreči.

KNJIGARNA Glas Naroda 216 WEST 18th STREET NEW YORK

teh dveh zelo važnih sirovin. Kdaj slišimo pogosto vpraša-nje, iz česa prav za prav izvira nafta. Kako je nafta nastala, še zdaj ni točno znano. Ukra-jinski naftolog Roman Zalez-cky pojasnjuje postanek na-fte tako, da je nastala v dolgih stoletjih po razkroju in kemi-čnih izpremembah rastlin in ži-vali ki so se bile nakopičile ob obalah prastarih morij. Med gnitjem in razkrajanjem naj bi bile izginile iz teh organi-čnih snovi maščobe. Razkro-jene beljakovine so se pa iz-premenile v mastne kisline. Silen pritisk, ki je nastal po-zneje na teh ostankih organi-čnih snovi, kakor tudi vpliv o-koliških rudnin, verjetno pa tudi večja toplota, je povzro-čila izpremenjanje sestava glo-boko v zemlji ležečih snovi ta-ko dolgo, da se je jela pojav-ljati na površju mastna snov in to je bila nafta. Tako se glasi ena razlaga o postanku nafte. Imamo sicer še več dru-gih, toda ta se zdi najbolj ver-jetna in tudi najbolj naravna.

STAROST IN ZMOGLI-VOST.

Mad. Se popolnoma razvit človek je za trajno telesno o-bremenitev dosti manj odpo-rnega nego dozoreli mož. Bo-lezni so zavoljo tega najbolj pogoste pri delovnih ljudeh v dvajsetih letih. Seveda pa ni odločilno samo število obolelih temveč tudi stopnja in traja-nje posrednih bolezni. Statisti-ka nam v tem oziru kaže, da ševito dni, ko človek ni sposo-ben za delo, z rastočo starostjo počasi, toda stalno narašča. Mladina je torej pogostejše in krajši čas, starina pa dalj ča-sa bolna.

OPICA NA SPREHODU.

Na postaji v nemškem me-stu Ulmu so potniki nagajali neki opici. Žival se je zavoljo tega tako razburila da je raz-bila kietko in pobegnila.

Železniški uradniki in drugi ljudje so begunko zasledovali, a opica se jim je spretno umi-kala. Ustvarila se je končno, pred izlozbo trgovine s sad-jem. Rada je sprejela sadje, ki so ji ga ponujali, toda pri-jeti se ni dala. Končno je ne-kemu vojaku uspelo, da je po-veznil nanjo velik, prazen za-boj, na kar so jo mogli spet spraviti na postajo.

BRAT BIVŠE CESARICE ZITE NA FINSKEM.

V Kodanj je dospel pred dnevi princ Rene de Bourbon Parmski, odkoder je takoj od-potoval na Švedsko, ter odtod na Finsko, kjer je vstopil kot prostovoljec v finsko vojsko. Princ Rene je brat zadnje avstrijske cesarice Zite in brat prince Sisketa in prince Ksa-verja Parmškega. Princ Re-ne je oženjen z dansko prin-ceso Margareto, hčerjo prin-ca Valdemarja. Prebival je zadnja leta v Franciji. Znan je kot navdušen in pogumen sportnik. Princ Rene je bil ti-sti, ki je rešil zadnjega avstrijskega cesarja Karla iz va-lov Soče med svetovno vojno,

FRANCOZI BODO KUPOVA-LI V JUGOSLAVIJI PITANE OVCE.

V nedavno sklenjeni jugo-slovansko-francoski trgovski pogodbi je tudi določba, da bo Jugoslavija letos dobavila Franciji 84.000 pitanih ovac. To bo pa zelo težko, ker se jugoslov. živinorejci sploh ne bavijo s pitanjem drobnice, saj imajo pozimi komaj krme za govedo in konje. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine razmišlja o tem, da bi sam o-pravil to delo tako, da bi po-kupili ovce od kmetovalcev, in jih redili sami.

IZ KNJIGE "THE CITADEL."

(Nadaljevanje s 3. strani.)

vztrajno izvajal še poslednji poizkus: z bri-ačo je trl otroka in z obema rokama izmenja je stiskal in popušal otrokovo ograje, da bi testeno telesce zadihalo. In sedaj se ta drobna pre-a kakor po čudežu napravila: krčevit kratak sunek. In se enkrat. Andreja je obšla vrtoglavica. Pod nje-govimi prsti, ki so se tako dol-go zamen trdili, se je nen-krat začelo prebujati življenje. Vročno je podvojil svoj na-por. Otrok je dihal — vedno globlje in globlje. Udje že ni-so bili več kakor brez kosti. Glavica ni bila več pobešana. In zgodilo se je nekaj prese-netljivega: otrok je zajokal. "Nebeški bog!" je histe-rično zajokala babica. "Rodilo — rodilo se je živo!"

Andrej ji je podal otroka. Čutil se je oslabelega in omam-ljenega. Pregrinjala, brisače, umivalniki, zamazano orodje — vse to je brez reda ležalo na tleh. Injekcijska igla je bila zabodena v hinolet. vrč in lonec sta bila prevrnjena, na tleh je bila prava povođenj. Na razmetani postelji se je prebujala mati iz svojega nar-kotičnega sna. Starka se je še vedno naslanjala na steno. A zdaj so bile njene roke sklenje-ne in njene ustnice so se nemo pregibale: Molila je ...